

УДК 94(100):32:305

DOI 10.31654/2520-6966-2018-10i-92-282-290

Р. А. Дудка

кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Гендерна політика: завдання в умовах глобалізації

У статті розглядається проблема гендерної рівності у світлі завдань створення глобальної цивілізації. Розкривається сутність гендерної теорії та особливості гендерного виховання. А також проаналізовано програми гендерного розвитку та гендерної освіти в Україні в дошкільних закладах, школі та вишах. Наводяться приклади нових методів виховання, нової гендерної літератури. Крім того, показано захист прав ЛГБТ у різних країнах світу, зокрема, в Україні.

Ключові слова: глобалізація, вестернізація, гендерна рівність, ЛГБТ, освіта, виховання.

Зазвичай під глобалізацією розуміють процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації. Точніше сучасну глобалізацію можна розглядати як розширену версію вестернізації або агресивного просування так званого західного способу життя (культури) [8, с. 128]. Все це видається за поширення європейських цінностей та свобод, але що це за цінності і чи потрібні вони іншим культурам? Одна з таких цінностей – гендерна рівність.

Дану проблему досліджують багато авторів, у тому числі українські науковці: Т. В. Орлова, О. Г. Білорус, О. Кисельова, І. Добржанська та ін.

Реалізація гендерної програми в нашій державі відбувається відповідно до Закону України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", з урахуванням завдань "Державної програми з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року" та з орієнтацією на практики і досвід держав-членів та країн-кандидатів Європейського Союзу.

Найбільш вираженими аспектами гендерної теорії є **критика й перетворення сучасного національного і світового порядку**, пошук нових форм упорядкування всіх соціальних відносин в інтересах жінки й чоловіка як рівноправних на основі відповідного аналізу діяльності, організації й управління світових і національних державних і громадських структур [13, с. 8, 21].

Звертаємо вашу увагу на її першочергове завдання: перетворення національного і світового порядку. Втім, це не лише питання рівності між чоловіками та жінками, як думають більшість, а як показала практика, це в першу чергу відміна традиційних національних цінностей та лобювання інтересів представників ЛГБТ.

ЛГБТ-спільнота як громадська організація було засновано урядом США в 1960 році, після чого життя всіх представників сексуальних меншин значно покращилася.

Рух ЛГБТ, аббревіатура якого складається з перших букв чотирьох слів – лесбійки, геї, бісексуали і трансгендери, виступає за рівноправність громадян, сексуальну свободу, терпимість, дотримання прав людини, викорінення ксенофобії та дискримінації людей, з так званою нині, нетрадиційною орієнтацією. Крім того, головна мета учасників – розширення прав цієї групи людей та популяризація їх у суспільстві.

Відповідно до гендерної теорії "чоловіками та жінками не народжуються, а стають у процесі виховання, під впливом соціального оточення, яке соціалізує стать, перетворюючи істоту з певною біологічною належністю у стать психічну" [5, с. 7]. Крім того, стать тепер можна змінювати оперативним шляхом – стати трансгендером, і дехто це зробив уже не один раз.

Подібні речі для суспільства традиційного є вульгарним порушенням закону Божого, намаганням всі закони переписати під себе.

Гендеристи погоджуються, що з перших днів життя дитини соціальне оточення відіграє вирішальну роль у вихованні особистості чоловіка чи жінки. Саме сім'я відтворює нове покоління чоловіків та жінок не тільки фактом народження хлопчиків та дівчаток, а й перетворенням біологічної статі в психічну, соціальну через передачу дітям певної суми знань про взаємини статей, їх призначення у різних сферах людського буття. Формування статі психічної, тобто певної системи ціннісно-смыслових уявлень особи про себе як про чоловіка чи жінку, набуття первинної гендерної ідентичності відбувається в процесі соціалізації через засвоєння статево відповідних нормативів поведінки, починаючи, наприклад, з того, що одяг жінок та чоловіків застібається на різні боки. Риси статево типізованої поведінки традиційно формували як взаємодоповнюючі та нерівноцінні: якості чоловічі є домінуючими, якості жінки – підлеглими: вона – слабка, він – сміливий, вона – добра виконавиця, а він – хороший керівник.

З позиції гендеру все це не правильно. Поведінку сучасної жінки та відповідні їй особистісні якості, представлені в стереотипи "лагідні, чуйні, люблячі, віддані", а чоловічі – "безстрашні, витривалі, рішучі, наполегливі, відчайдушні" – все можна міняти. За гендером такий

дихотомічний конструкт фемінності (лат. femina – жінка) та маскуліності (лат. masculinus – чоловік) зображають як два полярні полюси однієї лінії. Чим більше особа обирає рис фемінності, тим ближче вона до полюсу справжньої жінки, і навпаки, чим більше ознак, що належать до чоловічого полюсу, тим менше вона жінка.

Замість звичного традиційного виховання сьогодні пропонують "андрогінне" виховання. Андроґінність (лат. andro – чоловік і gyn – жінка) – це поєднання в одній людині позитивних властивостей, які традиційно визначаються як чоловічі та жіночі. Саме таке виховання нібито звільняє індивіда від нормативних пут статевоідповідної поведінки, тому кожен стає вільним у виборі власного індивідуального шляху розвитку особистості незалежно від статевої належності, а традиційна, двополюсна поведінка є принаймні вдвічі обмеженішою порівняно з андроґінною. Отже, на практиці гендерна політика повинна зруйнувати стать природну і зробити з неї якусь іншу – андроґінну [5, с. 8].

Представники різних наукових шкіл поділяють думку про те, що гендерні уявлення сучасних дітей залежать від змісту "курсу гендерного навчання". Розглянемо зміст деяких курсів.

В українському підручнику "Основи теорії гендеру", що у 2004 р. був рекомендований МОН України і профінансований фондом Дж. Сороса "Відродження", вказано, що існує щонайменше 5 гендерів, що є рівними та повинні бути прийняті громадськістю: жіноча, чоловіча, гетеросексуальна, гомосексуальна і транссексуальна.

Впровадження гендерного виховання варто розпочинати з ДНЗ (дошкільних навчальних закладах), де нібито буде створено "творчорозвивальне середовище для обох статей, у якому інтегрується вроджена та соціальна місія егалітарної взаємодії дівчаток та хлопчиків через переборення, здавалося б, "природно властивої" віку тенденції до сегрегації у міжстатевих контактах, розвиток різних біологічно, проте соціально рівноцінних особистостей. Досягнення цілісного розвитку неможливе без пізнання та прийняття двоєдинства чоловічого та жіночого начал в кожній дитині" [5, с. 116].

Гендеристам не подобаються наші народні казки, вони їх переробляють на гендерні. Так, казку про колобка пропагує у дитячих садках Елла Ламах як казку про гендеробка. Пропонують батькам прочитати дітям казки про незвичайних принцес італійської авторки Сільвії Ронкальї, серія книг якої видана у видавництві Махаон-Україна, чи Савелія Нізовського (скоріше це псевдонім) "Как царь ушел в девочки", де описується, як цар захотів одягнути бант, як у дівчинки Віри.

Крім того, для вихователів садочків у цьому посібнику запропоновано психодіагностичний інструментарій для виявлення гендерної

поведінки дитини, діагностичні процедури, які проводить вихователь, спостерігаючи за поведінкою дитини. Об'єктом спостереження є діяльність дітей у грі, на прогулянці, в роздягальні, розвитку навичок самообслуговування (чергування, застеляння ліжка, прибирання іграшок, поливання квітів, догляд за тваринками тощо).

Пропонують проводити різні тести з метою виявлення знання дитини про особливості гендерної поведінки хлопчиків і дівчаток. Наприклад, метод незавершених ситуацій для хлопчиків:

1. У дитячому садку є дві кімнати. У одній кімнаті – солдатики, військова техніка, машинки, конструктор, а в другій – м'ячі, спортивні знаряддя, гімнастичні сходи, канат, різні тренажери, різні куточки для гри: гри в "Будинок", куточок, де хлопчик зможе переодягтися на будь-якого казкового героя, куточок для гри в школу, дім і т. п. Яку кімнату ти б вибрав? Чому? Розкажи, як ти там будеш гратись?

2. У тебе є вільний час і багато будівельного матеріалу. Що ти хотів би з нього побудувати? Розкажи, як ти будеш гратися зі своєю спорудою. Тощо.

Запропоновані в посібнику методи виховання можуть мати негативний результат: чуттєва дитяча психіка буде зламана на все життя. Ким вважатимуть себе маленькі українці: жінками, чоловіками, гетеросексуалами, гомосексуалами, трансгендерами?

У гендерному проекті "Уповноважена освіта" розроблена система знищення нашої традиційної освіти. Мовляв, необхідно звільнитись від авторитетів, від педагогів, бо відносини "вчитель – учень" є дискримінаційними, адже саме школа формує чоловічі та жіночі стереотипи поведінки. Краще вже дистанційна освіта, або освіта через Інтернет.

Просто лякають літературні твори, включені до навчальної програми для учнів середніх шкіл. Зокрема, мова йде про "Парфумера" П. Зюскінда та "Цвітка та її я" Т. Малярчук. Батькам учнів варто почитати їх та вимагати від Міністерства освіти виключення їх з програм.

Активно поширюються гендерні програми у вишах. Так, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, Запорізький національний університет для спеціальності 6.010101 "Дошкільна освіта"; 6.010102 "Початкова освіта"; 6.010103 "Технологічна освіта"; 6.010104 "Професійна освіта (за профілем)"; 6.010106 запровадили курси "Теоретико-методичні засади гендерної освіти" у 2010 р. Розробка програми та видання брошури здійснюється в рамках програми "Рівних можливостей та прав жінок в Україні", що підтримується спільним проектом Програми розвитку ООН та Європейського Союзу. Мета курсів – ознайомлення студентів педагогічних спеціальностей з теоретико-методичними засадами гендерної педагогіки, формування

нового гендерного світогляду, розвиток професійної компетентності студентів і формування навичок здійснення гендерної освіти, виховання та інформаційно-просвітницької діяльності щодо забезпечення гендерної рівності на практиці. Підкреслюється, що гендер є індикатором і водночас психологічним механізмом об'єктивізації суспільного життя та ступеня розбудови громадянського суспільства, яке має слугувати проектором для самореалізації кожної людини незалежно від статевої належності.

Насправді за усім цим стоїть упровадження гомосексуалізму чи інших відхилень та знищення традиційного інституту християнської сім'ї. Змішування жіночих і чоловічих ролей неодмінно приводить до того, що у людей зникає уявлення про якості, притаманні одній статі. Пропаганда розпусти повністю міняє систему координат. Те, що виходить від накладання двох матриць статі, найкраще демонструють дівчата української групи "Фемен": відсутність сорому, нежіноча агресивність, демонстративна необмежена похитливість, войовнича богоборність.

Як вважає психолог Тетяна Шишова, перед нами праобраз страшної вавилонської блудниці, яка "вином блудодіяння напоїть", за пророцтвом "Апокаліпсису", всі народи, де будуть і ненависть, і розбещення, і богоборство. Така дезорієнтація молоді є складовою частиною стратегії світового уряду стосовно демографічного скорочення та суттєвого зменшення населення планети [14, с. 10].

Уряд ЄС виділив Україні 14 млн євро для впровадження гендерної програми "Права жінок і дітей", в основі якої лежать ідеї нібито демократичної рівності прав чоловіків та жінок, а насправді – антинаукова та антихристиянська філософія.

Першими в Європі нетрадиційні "цінності" прийняли в Швеції, де до 1944 р. сексуальні одностатеві стосунки розглядались як злочин, а гомосексуальність вважалась психічним розладом до 1979 р. У 1972 р. Швеція стала першою в світі країною, яка легалізувала зміну статі, а у 1978 р. геям та лесбійкам дозволили служити в армії. З 2008 р. такі права отримали трансгендери. У 2009 р., після того як в країні дозволили одностатеві шлюби, шведська церква проводить вінчання таких пар. З 2011 р. в шведському дитячому садку "Egalia" не вживають займенники "він і вона", а вживають безстатеве слово "Hen". Також тут заборонені казки про Білосніжку та Дюймовочку, а читають про двох закоханих жирафів-гомосексуалістів. Майже всі казки про одностатеві пари, одиноких батьків та дітей-сиріт.

24 листопада 2010 року Європейський парламент оголосив про свої наміри "укріплювати сім'ю" і зобов'язав кожну країну, члена Євросоюзу, обов'язково узаконити одностатеві шлюби, а 17 травня офіційно

святкувати як Міжнародний день боротьби з гомофобією. Відразу хочеться відіслати всіх почитати у Ветхому Завіті історію загибелі Содома та Гоморри.

Англійський парламент легалізував нетрадиційні шлюби ("за" висловилося 400 парламентарів, а "проти" – 175) [6, с. 2]. Те саме зробили у Франції, Італії та інших державах.

Поки що польський парламент відмовився легалізувати одностатеві шлюби, але з невеликим відривом голосів. За такі шлюби проголосували 211 депутатів, а проти – 228, тобто не переважною більшістю, а лише 17 голосами [12, с. 2]. Український парламент лише розробив законопроект.

Періодично проходять мільйонні демонстрації протесту громадян Франції, Італії та інших держав проти одностатевих шлюбів, проте уряди на це не реагують.

Сьогодні, згідно з рішенням № 12267 Ради Європи, усім країнам-членам Ради Європи, куди входить і Україна, рекомендовано відмовитись від вживання слів "мама" і "тато" та замінити їх на "один із батьків". У лютому 2011 р. в США в заявах на отримання паспорта слова "мама" і "батько" замінили на "батько 1" та "батько 2".

На гендерній конференції у Харкові 25.09.2010 р. також говорили про необхідність введення поняття "один з батьків" замість "мати чи батько" та про необхідність нормативного зрівняння у правах усіх, незалежно від сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності [7, с. 24]. З 15 вересня 2011 р. в Австралії в паспорти вже додали третю стать, яка буде позначатись в документах буквою X. Те саме зробили в деяких областях Індії.

У 1991 р. Україна стала першою країною на пострадянському просторі визнаною ООН, яка почала шлях декриміналізації гомосексуальності. З 1993 р. офіційно визнано гомосексуальність одним з варіантів психологічної норми відповідно до сучасних наукових переконань і з офіційними документами ВООЗ. Одностатеві стосунки між особами, які досягли шістнадцятирічного віку, були легалізовані в рамках пострадянської реформи Кримінального кодексу. Операції дорослих зі зміни статі були узаконені з 1996 року.

Активне відстоювання інтересів ЛГБТ стало однією з рис президентства П. Порошенка. В 2014 р. було прийняте антидискримінаційне законодавство в сфері зайнятості праці, в наданні товарів та послуг для ЛГБТ. Тепер у державі проходять щорічні "марші рівності" ЛГБТ, щоправда, під охороною поліції та не без ускладнень. Це стало ще однією підставою для критики П. Порошенка з боку націоналістів.

Уже в Україні традиційно відзначається Міжнародний день проти гомофобії (17 травня), Міжнародний день толерантності (16 листопада),

День пам'яті гомосексуалів – жертв тоталітарного радянського режиму (12 грудня). ЛГБТ активно адвокатує свої права перед виконавчою і законодавчою владою. Загалом станом на початок серпня 2014 р. в Україні легалізовано 44 ЛГБТ-організації. В Україні чисельність геїв та лесбійок, за різними соціологічними даними, оцінюється від 450 тисяч до 1,2–5 мільйонів осіб, тобто від 0,9–1 до 2,6–3 % громадян України [16].

У 2016 р. в нашій державі було засновано першу премію для журналістів, що пишуть про ЛГБТ.

Щоправда, у грудні 2010 р. Інститут Горшеніна заявив про результати опитування щодо "Ставлення українців до сексуальних меншин" було "Повністю негативним" для 57,5 % респондентів, "скоріше негативно" для 14,5 %, "скоріше позитивним" для 10 % і "досить позитивним" для 3 % [16].

Отже, гендерна політика Євросоюзу – це антихристиянська політика, це легалізація гомосексуальних "шлюбів", усиновлення дітей гомосексуалістами та лесбійками, пропаганда гомосексуалізму дітям. І як кінцевий результат – руйнування традиційної сім'ї, розбещення дітей, скорочення населення.

В українських дітей формується небажання мати сім'ю, страх мати дітей. Сьогодні став дуже популярним "цивільний шлюб" – співжиття без жодного юридичного і церковного оформлення. Це ні що інше, як спроба повернення до первісних стосунків, і, головне, це порушення законів Божих, але що це гріх, виявляється, молодь і не розуміє. Як наслідок у 2005 р. кожне п'яте дитя в Україні народилося поза шлюбом, тому воно виховується, як правило, у неповній сім'ї. А з 300 тис. шлюбів, укладених українцями у 2008 р., 200 тис. було розірвано. Ці цифри говорять про катастрофу інституту сім'ї і шлюбу в нашій державі [1; 5].

Загалом, дана проблема є досить гострою для нашого суспільства, потребує всілякого вивчення та висвітлення, обговорення заради майбутнього.

Література

1. Безнравственность, как ключевой фактор разрушения страны. *Родительский комитет*. 2011. № 12, 1 октября.
2. Библия. Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2005.
3. Гендерная политика украинского правительства убивает и развращает народ. *Мир*. 2012. № 2. С. 7.
4. Гендерні стандарти сучасної освіти: збірка рекомендацій. Київ, 2011. Ч. III.
5. Кікінежді О. М., Говорун Т. В., Міщенко О. О. Гендерне виховання дошкільнят: навч.-метод. посіб. Тернопіль, 2011.

6. Мы платим дань детьми. *Мир*. 2013. № 6, февраль.
7. Модели сім'ї: трансформації та тенденції розвитку: мат. конфер. 25 вересня 2010: збірка доповідей. Україна, 2010.
8. Орлова Т. В. Історія сучасного світу. Київ: Знання, 2006. 551 с.
9. Прочти и передай другому. *Спасите наши души*. 2009. № 6. С. 14–18.
10. Психологія сім'ї / за заг. ред. В. М. Поліщука. Суми, 2008.
11. Семья – мир задуманный Богом. *Спасите наши души*. 2009. № 10. С. 46–48.
12. События недели, которые заставляют задуматься. *Мир*. 2013. № 5. С. 2.
13. Реалізація гендерної політики в правлінні освітою: навч.-метод. посіб. Київ, 2011.
14. Шишова Т. Л. Смешение женских и мужских ролей как часть стратегии демографического сдерживания. *Мир*. 2013. № 4. С. 10.
15. Что-то не то... *Родительский комитет*. 2013. № 1 (26). С. 6.
16. <http://faqukr.ru/novini-ta-suspilstvo/64980-jak-rozshifrovuetsja-lgbt-lgbt-spilnoti-shho-take.html>

References

1. Beznravnstvennost, kak kliuchевой faktor razrusheniya strany. / Rodytelskyi komitet. № 12, 1 oktiabria 2011.
2. Byblyia. – Sviato-Uspenskaia Pochaevskaia Lavra, 2005.
3. Hendernaia polytyka ukraynskoho pravytelstva ubyvaet y razvrashchaet narod./ *Myr*, №2, 2012, s.7.
4. Henderni standarty suchasnoi osvity. Zbirka rekomendatsii. Chastyna III, Kyiv, 2011.
5. Kikinezhdі O. M., Hovorun T. V., Mishchenko O. O. Henderne vykhovannia doshkilniat. Navchalno-metodychnyi posibnyk. -Ternopil., 2011.
6. Mi platym dan detmy./ *Myr*, №6, fevral 2013.
Modeli simi: transformatsii ta tendentsii rozvytku. Mat. Konfer. 25 veresnia 2010. Zbirka dopovidei Ukraina., 2010.
8. Orlova T. V. Istoriia suchasnoho svitu. –K.: Znannia, 2006. - 551s.
9. Prochty y peredai druhomu. // *Spasite nashy dushy*, 2009. - №6. - S. 14-18.
10. Psykholohiia simi./ *Za zah.red. V. M. Polishchuka. – Sumy*, 2008.
11. Semia - myr zadumanyі Bohom// *Spasite nashy dushy*. 2009. № 10. s. 46–48.
12. Sobytyia nedely, kotorye zastavliaiut zadumatsia. / *Myr*, № 5, 2013, s. 2.
13. Realizatsiia hendernoi polityky v pravlinni osvitoiu. (Navchalno-metodychnyi posibnyk). - K., 2011.
14. Shyshova T. L. Smeshenye zhenskykh y muzhskykh rolei kak chast stratehiy demohrafycheskoho sderzhivaniya. /*Myr*,№4, 2013, s.10.
15. Chto-to ne to.../Rodytelskyi komitet. № 1(26), 2013, s.6.
16. <http://faqukr.ru/novini-ta-suspilstvo/64980-jak-rozshifrovuetsja-lgbt-lgbt-spilnoti-shho-take.html>

Р. А. Дудка

кандидат исторических наук, доцент кафедры
всемирной истории и международных отношений
Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя

Гендерная политика: задачи в условиях глобализации

В статье рассматривается проблема гендерного равенства в свете задач построения глобальной цивилизации. Раскрывается сущность гендерной теории и особенности гендерного воспитания. Также проанализированы программы гендерного развития и гендерного образования на Украине в дошкольных заведениях, школах и вузах. Кроме того, продемонстрирована защита прав ЛГБТ в некоторых странах мира, в частности, на Украине.

Ключевые слова: глобализация, вестернизация, гендерное равенство, ЛГБТ, образование, воспитание.

R. A. Dudka

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
at the Department of World history and International relations
Nizhyn Gogol State University

Gender Policy: Challenges in Globalization

In the article the problem of gender equality is examined in light the of tasks of creation of global civilization. Essence of gendern theory and feature of gendern education opens up. And also the programs of gendern development and gendern education are analysed in Ukraine in preschool establishments, school and institutes of higher. Examples of new methods of education, new gendern literature are made, and also defense of rights for LGBT is rotined in the different countries of the world, in particular in Ukraine.

The author demonstrates how the formation of the psychological gender, that is, the representation of an individual as a man or a woman occurs in the process of socialization through the assimilation of the relevant standards of behavior. Gender education (androgynous) will exempt the individual from these normative standards. In addition, the issue of protecting traditional marriage and family is raised.

Key words: globalization, vesternizaciya, genderna equality, LGBT, education, education.